

ærede Medlem Hr. Borgbjerg, som sluttede sig til, hvad jeg sagde hin Aften. Men det næste Spørgsmaal, der rejser sig i den Anledning, forekommer mig da at være følgende: Anses det virkelig i dansk Politik for en Forbrydelse at finde hinanden i store saglige og for Landet vitale Problemer — uanset, hvad der maaske maatte skille partipolitisk? Jeg tror, at hvis vi ikke selv formaar at tage ærlig og redelig Stilling til dette Spørgsmaal, vil Befolkningen saa meget stærkere stille dette Krav til os. Overhovedet tror jeg ikke, at de Skænderier og det partipolitiske Kævl, som vi til daglig ynder at kalde Storpolitik, vurderes saa forfærdelig højt ude omkring. Tværtimod tror jeg, at Befolkningen længes efter nye og større Syn, efter noget, der viser, at vi ikke blot er Partipolitikere, som selvfølgelig staar til Ansvar overfor vore Programmer og vore Idealer, men at vi ogsaa forstaar at løfte visse Spørgsmaal, der særlig egner sig hertil og kalder herpaa, op i et højere Niveau, kort sagt, at vi ikke nøjes med altid at appellere til Samarbejdet i Nationen, men ogsaa selv iværksætter det.

Jeg understreger derfor endnu en Gang, at jeg ikke i min Tale forleden nævnte Ordet Toldbeskyttelse, og at jeg, hvor meget man end vil tillægge mig det, ikke et Øjeblik har tænkt paa en Toldpolitik undtagen som et Middel i den Sags Tjeneste, jeg drog frem, nemlig til Hævdelse af vore handelspolitiske Interesser — naar Toldloven kommer frem igen, skal jeg med mit Partis forventede Tilladelse tillade mig atter at tale Toldpolitik. Men hvorfor vil man saa paa dette Tidspunkt umuliggøre en lidenskabsløs Drøftelse af et helt andet Problem? Hvorfor vil man raabe „Toldbeskyttelse“, naar jeg kalder paa en Handelspolitik?

Her er det, jeg tror, at den højtærede Landbrugsminister har tilføjet denne Sag den afgørende Skade. Jeg forstaar ikke, hvorfor den højtærede Minister ikke indskrænkede sig til at imødegaa mig sagligt, hvorfor det var nødvendigt for ham at gaa langt ud over Debattens Rammer og foranstalte et sandt Blodbad paa alt muligt og, jeg havde nær sagt, alt umuligt, som jeg intet Øjeblik havde nævnt og intet Øjeblik havde draget frem i denne Forbindelse. Det er muligt, at baade den højtærede Landbrugsminister og hans Ildtilbedere finder, at det er et drabeligt Slag, der her er slaaet, men andre kunde maaske faa en helt anden Opfattelse af en saadan Taktik. Den kunde tyde paa, at

der her skulde tales om *noget andet*, som man siger, og naar man med dette „andet“ kan have Held til at mobilisere Fortidens Lidenskaber, er det maaske i Øjeblikket en fordelagtig Taktik. Men jeg tror, at disse Spørgsmaal, der er saa brændende for os alle, uanset alt vil forlange at komme frem frit og uafhængigt af andet og løses frit og uafhængigt af andet.

Jeg skal herefter vende mig til selve den højtærede Landbrugsministers Tale. I en kort Bemærkning har jeg allerede beklaget den besynderlige Tone, hvori denne Tale blev holdt, men nu, efter at jeg gennem Fortrykkvt har sat mig fuldkommen ind i den, maa jeg yderligere sige, at ogsaa hvad Indholdet angaar, er denne Tale noget af det mest mærkværdige, jeg nogen Sinde har mødt i en økonomisk Diskussion. For mig staar det saaledes, at den højtærede Landbrugsminister i sin Iver efter fuldkommen at ruinere *die ganze Armee auf einmal* ikke har været tilstrækkelig opmærksom paa Nødvendigheden af at begrænse Slagtningen. Thi efter denne Tale, der jo skulde efterlade mig paa Valen, synes jeg oprigtig talt, at jeg har faaet Følge af mangt og meget, lige fra 8 Timers Arbejdsdagen, som jeg selvfølgelig ikke græder saa stærkt over, til det danske Landbrugs Renommé, hvilket forbaus mig noget mere.

Jeg vil begynde med Begyndelsen. Den højtærede Landbrugsminister indleder sit Indlæg mod mig med at fremhæve den storslaaede Udvikling, som det danske Landbrugs Produktion er undergaaet, men da han skulde redegøre for de Grunde, der har afgivet Muligheder for denne Udvikling, nævnte han først, at Danmark absolut ikke hører til de Lande, hvem der fra Naturens Haand er skænket særlige Betingelser, ja, den højtærede Minister var lige ved at tilføje et Tværtimod! Dette er jo saa positivt urigtigt, som noget kan være, thi selvfølgelig er det naturlige Betingelser, baade klimatiske og geologiske, der afgiver Hovedbasis for vor Landbrugsproduktion. Hvad i al Verden skulde det ellers være? Maa vi nu ikke en Gang faa Lov at glæde os over, at vi, som ganske vist ikke raader over Naturrigdomme som Kul, Olie, Mineralier eller lignende, dog har en frugtbar og rig Jordbund? Men Forbavelsen hører ikke op hermed. Thi som det andet fremførte den højtærede Landbrugsminister — dette ønsker jeg med den højtærede Formands Tilladelse at citere, og jeg maa maaske samtidig udbede mig en mere generel Tilladelse til i det